پرونده

علیه پدافند صهیونیستی شیوخ

لاوروف به تهران آمد و در دیدار با امیرعبداللهیان با MEAD مخالفت کرد

در شرایطی که امریکا با محوریت عربستان سعودی و رژیم صهیونیستی در پی تشکیل ائتلاف علیه ایران است و گفته می‌شود در سفر جو بایدن به منطقه در هفته‌های آتی به طور رسمی جزئیات این ائتلاف علنی خواهد شد، روسیه و ایران سیاست‌های خود را برای مقابله با تحرکات تنش‌زای امریکا هماهنگ می‌کنند. وزیر خارجه روسیه در دیدار با مقامات ایرانی ضمن مخالفت با استقرار سیستم پدافندی و امنیتی امریکا در خلیج فارس با محوریت تل‌آویو، گفت «ما خواستار ایجاد امنیت توسط ایران و کشورهای عربی هستیم». اظهاراتی که نشان می‌دهد مسکو این بار در مقابل جاه‌طلبی‌های واشنگتن در خاورمیانه که با هدف ضربه زدن به منافع ایران است، سکوت نخواهد کرد.

در حالی که امریکا پس از شروع جنگ اوکراین و به دلیل تقابل غیرمستقیم با روسیه به دنبال یارگیری در خلیج فارس است تا امنیت متحدانش را ارتقا دهد، روس‌ها نیز برنامه‌هایی برای خنثی کردن طرح‌های امریکا در خاورمیانه دارند که بر مدار مسکو و تهران می‌چرخد. سرگئی لاوروف، وزیر خارجه روسیه در سفر به تهران دیدارهای جداگانه‌ای را با مقامات ایرانی داشت و بر سر مسائل دوجانبه، برجام و تحولات منطقه رایزنی و گفت‌وگو کرد. به گزارش فارس، لاوروف روز پنج‌شنبه در نشست خبری مشترک با حسین امیرعبداللهیان، وزیر خارجه درباره طرح جدید امریکا برای تشکیل ائتلاف منطقه‌ای در خاورمیانه گفت: «ما مخالف استقرار سیستم پدافندی و امنیتی توسط امریکا در خلیج فارس با کشورهای عربی هستیم. ما خواستار ایجاد امنیت توسط ایران و کشورهای عربی هستیم.» اظهارات لاوروف به برنامه اخیر امریکا برای تشکیل ائتلافی متشکل از اعراب و رژیم صهیونیستی اشاره دارد که قرار است در سفر جو بایدن، رئیس‌جمهور امریکا به عربستان سعودی و سرزمین‌های اشغالی در هفته‌های آینده مورد بررسی قرار گیرد.

بنی گانتس، وزیر جنگ اسرائیل چند روز پیش در سخنانی ادعا کرده بود که تل‌آویو در حال ایجاد یک ائتلاف پدافند هوایی منطقه‌ای تحت حمایت امریکا است و مدعی شد که این پدافند پیش از این حملات ایران را خنثی کرده و ممکن است با سفر جو بایدن به منطقه در آینده تقویت شود. وزیر جنگ رژیم صهیونیستی در جلسه‌ای با نمایندگان پارلمان این رژیم با رونمایی از آنچه «ائتلاف پدافند هوایی خاورمیانه (MEAD)» نامیده می‌شود، ادعا کرد که چنین همکاری‌های دفاعی با کشورهای عربی همسو با واشنگتن در حال انجام است. دولت دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور سابق امریکا کلید تشکیل ائتلاف منطقه‌ای علیه ایران را زده بود اما به دلیل نبود روابط سیاسی بین اعراب و اسرائیل این برنامه اجرایی نشد اما باتوجه به عادی‌سازی روابط برخی رژیم‌های عربی با اسرائیل و احتمال عادی‌سازی روابط عربستان سعودی با این رژیم در آینده نزدیک، موانع تشکیل چنین ائتلافی از بین رفته است. صهیونیست‌ها در حالی از ایجاد سامانه پدافند هوایی منطقه علیه ایران سخن می‌گویند که در برابر رهگیری موشک‌های گروه‌های فلسطینی که نسبت به توان موشکی ایران ضعیف‌تر است، عاجز هستند. از سوی دیگر، کشورهایی مثل عربستان و امارات هم که قرار است در این طرح منطقه‌ای به داد صهیونیست‌ها برسند، خودشان ناتوان‌تر از اسرائیل هستند که حتی در مقابل موشک‌های یمنی‌ها نمی‌توانند از امنیت خودشان دفاع کنند. باتوجه به اینکه تنش‌ها بین ایران و امریکا در هفته‌های اخیر بر سر زیاده‌خواهی‌های غرب در برنامه هسته‌ای افزایش یافته و شانس رسیدن به توافق را کاهش داده است، بنابراین امریکایی‌ها می‌خواهند با تشکیل ائتلاف منطقه‌ای، امنیت متحدان‌شان را در برابر تهدیدات ادعایی از سوی ایران ارتقا دهند.

اینکه روسیه به صراحت مخالفت خود را با اقدامات امریکا در خلیج فارس ابراز می‌کند، نشان می‌دهد که در صورت تنش‌آفرینی واشنگتن در منطقه، روس‌ها سکوت نخواهند کرد و با کمک ایران سعی می‌کنند این اقدامات تنش‌زا را خنثی کنند. روسیه با توجه به اینکه در اوکراین با غربی‌ها درگیر است و سطح دشمنی دو طرف به حد بی‌سابقه‌ای رسیده است، بنابراین با سیاست‌های امریکا در همه جای جهان مخالفت می‌کند و خاورمیانه هم یکی از این مناطق مهم و استراتژیکی است که مقامات مسکو اجازه جولان به امریکایی‌ها را نخواهند داد و واکنش قاطع روس‌ها به تحرکات امریکا و متحدانش در خاک سوریه گویای این قضیه است. مخالفت مسکو با پدافند هوایی خاورمیانه در حالی است که روابط روسیه با اسرائیل در ماه‌های اخیر به دلیل موضع‌گیری‌های مقامات صهیونیستی در قبال بحران اوکراین، تنش‌آلود شده است و روس‌ها با سیاست‌های این رژیم در منطقه مخالفت می‌کنند. حتی مسکو که تا چندی پیش در مقابل حملات رژیم صهیونیستی به خاک سوریه موضع انفعالی می‌گرفت در روزهای اخیر به شدت با این حملات مخالفت کرده و حتی تلاش می‌کند پیش‌نویس قطعنامه علیه اسرائیل را به شورای امنیت سازمان ملل ببرد. ایران و روسیه در عرصه‌های سیاسی و اقتصادی روابط مستحکمی با یکدیگر دارند و دو کشور تلاش می‌کنند روابط امنیتی و نظامی خود را برای مقابله با برنامه‌های امریکا و متحدانش نیز تقویت کنند.

■ برجام و اقتصاد در اولویت دو کشور

وزیر امور خارجه روسیه در ادامه سخنان خود در کنفرانس مطبوعاتی با همتای ایرانی، به برنامه هسته‌ای ایران نیز گریزی زد و گفت: «همه تحریم‌های غیرقانونی علیه ایران که ناقض برجام است باید لغو شود.» به گزارش فارس، وی در این زمینه اظهار داشت: «هدف ما این است که اشتباهی را که امریکا صورت داد تصحیح کنیم. زمانی امریکا از برجام و قطعنامه خارج شد، یک بار دیگر حقوق بین‌الملل را نقض کرده است. باید کاری کنیم که برجام احیا شود و به همان شکل اول آن که در سال ٢٠١٥ توسط قطعنامه سازمان ملل تأیید شد، بدون هیچ اضافه و کم کردن از آن.» وزیر خارجه روسیه تصریح کرد: «همه تحریم‌های غیرقانونی علیه ایران که ناقض برجام است، باید لغو شود، امیدوارم امریکا انتخاب منطقی خودش را صورت دهد. البته در این زمینه اطمینان نهایی ندارم.» لاوروف به سنگ‌اندازی‌های امریکا در مسیر احیای برجام اشاره کرد و گفت: «امریکا یک سال پیش ما را متهم کرد که بر سر راه احیای برجام ترمز ایجاد کردیم، و این مسئله درست نبود و همه به این موضوع اذعان دارند، روسیه مثل طرف‌های دیگر گفته که آماده است برجام را به صورت کامل احیا کند. امریکا از آن زمان به تنهایی در این زمینه ترمز ایجاد می‌کند. ما به دوستان ایرانی گفتیم که از موضع آنها برای احیای کامل برجام بدون هیچ کم و کاستی و افزودن به آن حمایت می‌کنیم.» روسیه همواره با تحریم‌های امریکا علیه ایران مخالفت کرده و آنها را ناقض برجام می‌داند و با قطعنامه اخیر شورای حکام علیه ایران به شدت مخالفت کرده است، زیرا این اقدام را مانع جدی بر سر راه رسیدن به توافق احتمالی در وین می‌داند.

از سوی دیگر، لاوروف، مسائل تجاری بین تهران و مسکو را مهم ارزیابی کرد و درباره توافقات انجام شده برای توسعه همکاری‌ها گفت: «مذاکرات بسیار خوبی داشتیم و امروز هم به صورت مفصل با امیرعبداللهیان گفت‌وگو داشتیم و دو کشور تصمیم دارند روابط خود را تعمیق ببخشند. ما نظر مشترک داریم که روابط فیمابین توانسته به سطح بسیار بالایی در طول تاریخ برسد. با این هدف کار می‌کنیم روی توافق بزرگ که ابتکار آن توسط رئیس‌جمهور ایران مطرح شده است. چند وقت پیش پیشنهاد وزارت ما به تهران مخابره شد و امروز توافق کردیم کارشناسان هر چه سریع‌تر درباره این سند مهم توافق کنند. سندی که آینده شراکت استراتژیک ما را برای ٢٠ سال آینده مشخص می‌کند.» وزیر خارجه روسیه خاطرنشان کرد: «وظیفه ماست که روابط فیمابین را گسترش دهیم در شرایطی که تحریم‌های امریکا و کشورهای اقماری مانع توسعه پویای روابط دو کشور شده است. به‌رغم همه این تبعیض‌ها تجارت ما سال گذشته ٨٠ درصد افزایش یافت و به حدود ۴ میلیارد دلار رسیده است و امسال روند مثبت است و هر کاری صورت می‌دهیم که از این روند حمایت کنیم.» وزیر خارجه روسیه در ادامه همچنین حضور ایران در سازمان شانگهای را هم مهم ارزیابی کرد و گفت که روسیه از پروسه رسمی ورود ایران به سازمان همکاری شانگهای به عنوان عضو دائم استقبال می‌کند.

سید ابراهیم رئیسی، رئیس‌جمهور ایران هم در دیدار با لاوروف تأکید کرد که این ملاقات‌ها میان رؤسا و مقام‌های ارشد ایران و روسیه نشان‌دهنده اراده جدی دو کشور برای شکل دادن به دوران جدیدی از همکاری‌های راهبردی سودمند برای دو ملت از جمله در حوزه اقتصادی است.

اتحاد دفاع هوایی خاورمیانه (MEAD) چیست؟

وزیر جنگ رژیم صهیونیستی دوشنبه قبل از تشکیل یک اتحاد جدید برای مقابله با تهدیدهای ادعایی ایران علیه کشورهای منطقه خبر داد. هرچند بحث ایجاد یک سیستم پدافندی منطقه‌ای علیه ایران با مشارکت کشورهای عربی به عنوان یک طرح امریکایی-عربی از سال‌ها قبل مطرح است، ولی چیزی که بنی گانتس هفته قبل از آن صحبت کرده، چیزی شبیه به یک سیستم پدافندی هوایی است که به دنبال پیوند زدن سیستم‌های پدافندی عربی و اسرائیل است. ظاهراً، دولت امریکا رهبری این سیستم جدید را بر عهده دارد و گفته می‌شود که یکی از دستور کارهای اصلی سفر آتی جو بایدن به عربستان و اسرائیل که اواخر جولای انجام خواهد شد، همین است. نفتالی بنت، نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی اواخر آذرماه ١٤٠٠ در جریان سفر به امارات و بحرین ایده تشکیل نوعی ائتلاف ناتوی عربی را با مشارکت اسرائیل مطرح کرده بود و اوایل فروردین ١٤٠١ نیز پس از دیدار سه‌جانبه رهبران اسرائیل، مصر و امارات در شرم‌الشیخ، رسانه‌های اسرائیلی گزارش دادند که بنت ایده یک اتحاد نظامی را مانند ناتو بین کشورهای عربی و اسرائیل در برابر ایران مطرح کرده است. گانتس اتحاد دفاع هوایی خاورمیانه معروف به MEAD را «نخستین عنصر» دیدگاه مشترک تل‌آویو با کشورهای عربی خوانده؛ اتحادی که به ادعای او برای «مواجهه با تلاش‌های ایران برای حمله به کشورهای منطقه با استفاده از راکت، موشک‌های کروز، هواپیماهای بدون سرنشین و همچنین پهپادها» عملیاتی می‌شود. یک مقام اسرائیلی به شرط ناشناس ماندن به رویترز گفته که کشورهای شرکت‌کننده سیستم‌های دفاع هوایی خود را از طریق ارتباطات الکترونیکی از راه دور به جای استفاده از سیستم‌های تسلیحاتی معمولی هماهنگ می‌کنند. قابل توجه اینکه گانتس گفته که این برنامه در حال حاضر عملیاتی است و حتی قبلاً رهگیری موفقیت‌آمیزی مقابل تلاش‌های ایران برای حمله به اسرائیل و سایر کشورها انجام داده است ولی او جزئیات بیشتری در مورد تاریخ‌ها یا کشورهای مورد نظر ارائه نکرد.

درباره اینکه چه کشورهایی با صهیونیست‌ها در ایجاد و مشارکت در این سیستم همکاری می‌کنند، چیزی گفته نشده و رویترز و آسوشیتدپرس هم نتوانسته‌اند از سفارتخانه‌های عربی در این باره اطلاعاتی دریافت کنند. با این حال، اشاره گانتس به اینکه جو بایدن در سفر به منطقه، که شامل اسرائیل و عربستان سعودی است «از این روند (MEAD) حمایت خواهد کرد»، نشان می‌دهد که عربستان و اسرائیل یک طرف اصلی این سیستم هستند. رویترز از قول یک دیپلمات غربی در منطقه خلیج فارس نقل کرده که واشنگتن همچنان در حال د متقاعد کردن کشورهای شورای همکاری خلیج فارس به عنوان یک بلوک برای موافقت با پیوستن به سیستم دفاع هوایی یکپارچه امریکا و اسرائیل است. به علاوه شبکه ١٢ تلویزیون اسرائیل گفته که سامانه‌های راداری برای مقابله با تهدیدات موشکی ایران در امارات متحده عربی و بحرین مستقر شده‌اند. همچنین گفته می‌شود که در نشست ماه مارس ٢٠٢٢ وزرای خارجه اسرائیل، امارات متحده عربی، بحرین، مراکش، مصر و امریکا در نقب نیز درباره ایجاد این سیستم بحث شده است.

MEAD نشانه کنار آمدن با ایران هسته‌ای است؟

حامد خبیری

با وجود اینکه بنی گانتس، وزیر جنگ رژیم صهیونیستی گفته که سیستم موسوم به «اتحاد دفاع هوایی خاورمیانه (MEAD) برای مقابله با توانایی‌های «راکتی»، «موشک‌های کروز» و «هواپیماهای بدون سرنشین» ایران و متحدان آن طرحی شده، حدس و گمان‌هایی جدی درباره این وجود دارد که شکل توسعه‌یافته این سیستم، می‌تواند به عنوان یک چتر امنیتی مقابل توانایی هسته‌ای ایران نیز عمل کند. در واقع، از ابتدای شکل‌گیری چالش حول برنامه هسته‌ای ایران، هرچند ایران آشکارا اعلام کرده که دنبال دستیابی به تسلیحات هسته‌ای نیست ولی دو دیدگاه متعارض در میان تحلیلگران امنیتی غربی شکل گرفته که گاه این دیدگاه به سطوح بالای سیاسی هم راه یافته است. ژاک شیراک، رئیس‌جمهور فقید فرانسه بهمن‌ماه سال ١٣٨٥ در یک مصاحبه مناقشه‌برانگیز با روزنامه اینترنشنال هرالدتریبیون گفته بود اینکه ایران یک یا دو سلاح هسته‌ای داشته باشد، خطر زیادی محسوب نمی‌شود. شیراک گفته بود که «اگر ایران سلاح هسته‌ای داشته باشد کجا از این بمب استفاده کند؟ علیه اسرائیل؟ هنوز ٢٠٠ متر در فضا حرکت نخواهد کرد که تهران از روی زمین محو می‌شود.» هرچند، چند روز بعد شیراک حرف خود را پس گرفت، ولی دیدگاه او انعکاس یک دیدگاه کمتر علنی شده در میان بخشی از استراتژیست‌های امریکایی و اروپایی است که معتقدند اگر ایران به دنبال توسعه و تولید سلاح هسته‌ای باشد، سرانجام آن را به دست خواهد آورد و هیچ دولتی نخواهد توانست مانع دستیابی ایران به سلاح هسته‌ای شود. این دسته استراتژیست‌ها معتقدند که امریکا و اروپا به جای مقابله پرهزینه با برنامه هسته‌ای ایران که به قیمت دست‌کم دو دهه هزینه‌های امنیتی تمام شده، باید خودشان را برای روز بعد از هسته‌ای شدن ایران آماده کنند. علی‌رضا نادر، کارشناس اندیشکده «رند» معتقد است: «ایران هسته‌ای شده، احتمالاً اهداف سنتی امنیت ملی ایران از جمله جلوگیری از حمله امریکا یا اسرائیل را تقویت می‌کند.» او معتقد است ایران از تسلیحات هسته‌ای علیه دیگران استفاده نخواهد کرد. موازی با این دیدگاه برخی از ایجاد یک سیستم بازدارندگی مختلط بین کشورهای عربی با اسرائیل حمایت کرده‌اند. «کارلو ماسالا» و «ایوو هالاواسک» ١٠ سال قبل در سال ٢٠١٢ در مقاله‌ای نوشته بودند: «با فرض اینکه ایران هسته‌ای شود، در میان‌مدت به یک سیستم بازدارندگی گسترده‌تر و معتبرتر برای منطقه نیاز خواهد بود. چنین سیستمی ممکن است متشکل از توانایی‌های یکجانبه اسرائیل، توافقنامه‌های امنیتی چندجانبه بین اسرائیل و کشورهای عربی و تضمین‌های هسته‌ای ایالات متحده برای همه اعضا باشد.» هرچند آن موقع «ماسالا» و «هالاوواسک» دو پژوهشگر گفته بودند «هنوز مدتی باقی مانده است تا چنین سیستمی مستقر شود» ولی حالا به نظر می‌رسد با ایجاد بن‌بست در مذاکرات احیای برجام و در حالی که ایران به سمت توسعه توانمندی هسته‌ای خود حرکت می‌کند، دولت بایدن به این نتیجه رسیده که باید یک سیستم بازدارندگی مختلط را به طور جدی در دستور کار قرار دهد. در عین حل برخی منابع معتقدند که همچنان اولویت اصلی دولت بایدن، احیای برجام است تا از طریق خرید زمان مقابل توسعه توانمندی هسته‌ای ایران، «اتحاد دفاع هوایی خاورمیانه (MEAD) را به قدری توسعه بدهد که شامل ایجاد بازدارندگی مقابل ایران شود. بن کاسیپ روز پنجم آوریل ٢٠٢٢ در ال مانیتور با اشاره به روند عادی‌سازی که تل‌آویو با برخی کشورهای عربی در منطقه در پیش گرفته، نوشت که «قبل از اینکه ایران توانمندی هسته‌ای خود را تکمیل کند احیای توافقنامه ٢٠١٥ بین ایران و قدرت‌های جهانی، به اسرائیل و متحدانش در منطقه و جاهای دیگر، هشت تا ٩ سال آرامش نسبی اضافه می‌دهد.» او ادامه می‌دهد: «این وقفه به اسرائیل این امکان را می‌دهد که روی تجهیز سریع نظامی برای مقابله با تهدید ایران و تکمیل اتحاد منطقه‌ای ضدایرانی سرمایه‌گذاری کند، که آنها را ترویج می‌کند.» به گفته بن کاسیپ، «تل‌آویو به عنوان بخشی از تجهیز، اسرائیل چارچوبی را که آن را سامانه دفاع هوایی خاورمیانه (MEAD) می‌نامد، با مشارکت متحدان منطقه‌ای خود، با سایر کشورهای منطقه، مانند عربستان سعودی که به عنوان ناظران حمایت خارجی توصیف می‌شود، تنظیم می‌کند.»

اخبار روز

اخبار ضدونقیض از ترور حامل کیف هسته‌ای پوتین

وادیم زیمین، سرهنگ بازنشسته روس که وظیفه حمل کیف حاوی کدهای اتمی را برای ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور روسیه برعهده داشت، پس از اینکه در خانه‌اش در نزدیکی مسکو مورد اصابت گلوله قرار گرفت در بیمارستان بستری شد.

به گزارش روزنامه واشنگتن‌پست، حال وادیم زیمین ۵٣ساله وخیم است و وی در بخش مراقبت‌های ویژه بیمارستان بستری است. برادر او روز پنج‌شنبه زیمین را در حالی که آغشته به خون بود در خانه‌اش پیدا کرد. این مقام نظامی بازنشسته خدمات امنیتی فدرال روسیه که در شوروی به نام «ک.گ.ب» شناخته می‌شد وظیفه حمل کیف حاوی کدهای تسلیحات اتمی روسیه را بر عهده داشته است. این کیف همیشه همراه رئیس‌جمهور روسیه است. نشریه انگلیسی «میرور» ادعا کرد که زیمین به خاطر اتهام فساد مالی و دریافت رشوه در طول خدمت خود در خدمات گمرکی روسیه تحت پیگرد قرار گرفته بود. زیمین این اتهامات را کاملاً رد کرده است. وی همچنین در دولت بوریس یلتسین، رئیس‌جمهور پیشین روسیه مسئول حمل کیف کدهای اتمی این کشور بوده است. روزنامه «مسکوفسکی کومسومولتس» نوشت که طبق گزارش‌ها، وادیم زیمین در زمان حادثه تیراندازی در حبس خانگی بوده است. این روزنامه روس همچنین ادعا کرد، با توجه به شکل جراحت‌های زیمین، اینگونه نتیجه‌گیری شده است که وی سعی کرده خودکشی کند.

نامزدی عضویت اوکراین در اتحادیه اروپا

شارل میشل، رئیس شورای اروپا اعلام کرده است که نامزدی اوکراین و مولداوی برای عضویت در اتحادیه اروپا تأیید شده است.

ولودیمیر زلنسکی، رئیس‌جمهور اوکراین از این تصمیم استقبال کرده و شهردار کی‌یف با واکنشی مملو از هیجان آن را با مردم پایتخت در میان گذاشته است. او در توئیتر نوشته: «این یک لحظه تاریخی در روابط اوکراین با اتحادیه اروپا است.» ویتالی کلیچکو، شهردار کی‌یف در کانال تلگرام خود نوشته: «ما بهای بسیار سنگینی برای به دست آوردن این فرصت پرداختیم. آری! و البته هنوز هم برای پیوستن به خانواده اروپا کارهای زیادی مانده که باید انجام دهیم اما من یقین دارم که ما هر آنچه ضروری است و همه شرایط دیگر را هم به دست خواهیم آورد، چرا که کشور ما به غیر از این آینده‌ای نخواهد داشت و صدالبته که سربازان سرزمین‌مان در این راه جان داده‌اند.» اوکراین چند روز بعد از تهاجم روسیه به خاک این کشور، خواستار نامزدی کشورش برای عضویت در اتحادیه اروپا شد و از آن زمان روند رسیدگی به این درخواست به سرعت طی شده است.

گزارش ٢

دیپلماسی دقیقه نودی نجات «احیای برجام»

جوزف بورل بعد از هماهنگی با رابرت مالی به تهران آمد

مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا که پیش‌تر با معاونش و فرستاده ویژه امریکا در امور ایران درباره احیای برجام رایزنی کرده بود، به تهران آمده است. در سایه رایزنی پنج‌شنبه وزرای خارجه ایران و روسیه، همزمان که آخرین تلاش‌ها برای احیای برجام صورت می‌گیرد تأکید می‌شود که واشنگتن باید از زیاده‌خواهی‌ها دست بردارد.

تحولات دیپلماتیک اخیر در روند احیای برجام حاکی از به کارگیری آخرین تیرها است. حسین امیرعبداللهیان روز پنج‌شنبه در کنفرانسی خبری به همراه سرگئی لاوروف، وزیر خارجه روسیه درباره مذاکرات احیای توافق هسته‌ای گفت: «طرف‌های مقابل به صورت مشخص امریکا و نماینده ارشد مذاکره‌کننده اتحادیه اروپا، بورل و مورا به تلاش‌های خود برای بازگشت همه طرف‌ها به مذاکرات و ادامه مذاکرات ادامه می‌دهند.» وی تصریح کرد: «ساعات قبل، باقری مذاکره‌کننده ارشد ما در تماس مستمر با مورا بود و من هم با بورل. امیدواریم بتوانیم در آینده نزدیک ریل مذاکرات را که در مسیر درست خودش قرار دارد، مجدداً قطار را بر روی ریل در جریان و حرکت نگه داریم.» امیرعبداللهیان همچنین خاطرنشان کرد: «قطار به ایستگاه‌های سخت نقطه پایان رسیده و ایجاب می‌کند که توقف در یک ایستگاه خاص را در نظر بگیریم.» وزیر خارجه روسیه هم در این نشست خبری گفت: «هدف ما این است که اشتباهی را که امریکا صورت داد، تصحیح کنیم. امریکا یک سال پیش ما را متهم کرد که ما ترمز ایجاد کردیم بر سر راه برجام و این مسئله درست نبود و ما به دوستان ایرانی گفتیم که از موضع آنها برای احیای کامل برجام بدون هیچ کم و کاستی و افزودن به آن حمایت می‌کنیم.»

■ جنب و جوش اروپا و امریکا

همراستا با این تحولات، سعید خطیب‌زاده، سخنگوی وزارت امور خارجه دیروز سفر جوزف بورل، مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا را رسانه‌ای کرد. بورل که از دیشب به تهران آمده است، در نخستین سفر در دولت سیزدهم، برنامه دیدار با امیرعبداللهیان و برخی دیگر از مقامات ایران را در دستور کار دارد. پیتر استانو، سخنگوی مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا به خبرنگار ایرنا گفت که بورل به عنوان هماهنگ‌کننده برجام با حسین امیرعبداللهیان، وزیر امور خارجه ایران و سایر همتایان ذی‌ربط ایرانی دیدار و گفت‌وگو خواهد کرد. انریکه مورا، معاون بورل که پیش از این به تهران سفر کرده بود، دیشب با انتشار تصویری در توئیتر نوشت که در بروکسل با بورل و رابرت مالی در یک شام کاری درباره برجام گپ‌وگفتی داشته است. وی نیز تصریح کرد: «مالی تعهد امریکا برای بازگشت به برجام را تکرار کرد.»

■ قلدرمآبی امریکا، مانعی در برابر پیشبرد مذاکرات

وانگ‌یی، وزیر امور خارجه چین هم پنج‌شنبه شب در گفت‌وگو با امیرعبداللهیان همتای ایرانی با تأکید بر تلاش‌های دیپلماتیک برای پایان دادن به بن‌بست فعلی در مذاکرات، گفت: «طرف امریکایی باید با جدیت مسئولیت‌های خود را بشناسد و به خواسته‌های منطقی طرف ایرانی پاسخ مثبت دهد.» طرفین از ایالات متحده خواستند که به ایران در مورد از سرگیری پایبندی به برجام پاسخ دهد. در بیانیه وزارت امور خارجه چین که درباره این مذاکرات منتشر کرده، آمده است: «امیرعبداللهیان به وانگ گفت که رفتار قلدرانه امریکا مانع اصلی مذاکرات کنونی است. وزیر امور خارجه ایران افزود: طرف ایرانی قاطعانه از منافع ملی خود محافظت خواهد کرد و همچنین قاطعانه متعهد به حل و فصل اختلافات از طریق مذاکره به منظور دستیابی به توافق در زودترین زمان است». طبق این بیانیه، وانگ در ادامه با اطمینان از حمایت قاطعانه از ایران در موضوعات مرتبط با منافع اصلی یکدیگر، به دیپلمات ارشد ایرانی گفت که چین هیچ حرکت غیرسازنده‌ای را که منجر به تشدید اوضاع شود، تأیید نمی‌کند. وی با اشاره به توافق هسته‌ای افزود: «همه طرف‌ها باید به حفظ منطق صحیح درست و غلط ادامه دهند و بی‌وقفه برای دست یافتن به توافق از طریق تلاش‌های دیپلماتیک ادامه دهند. پکن با سیاسی شدن امور آژانس بین‌المللی انرژی اتمی مخالف است و از حل و فصل مسائل باقی‌مانده از طریق گفت‌وگو و همکاری بین آژانس بین‌المللی انرژی اتمی و طرف ایرانی حمایت می‌کند.»

■ واشنگتن دست از تهدید بردارد

٢۵ رهبر مذهبی امریکا روز پنج‌شنبه با انتشار بیانیه‌ای از جو بایدن، رئیس‌جمهور این کشور خواستند بازگشت سریع به برنامه جامع اقدام مشترک (برجام) را دنبال کند. این بیانیه به رهبری «کمیته دوستان قانونگذاری ملی» (FCNL) آماده شده و ائتلاف گسترده‌ای از رهبران مذهبی و سران سازمان‌های مذهبی، از جمله رهبران پروتستان، کاتولیک، انجیلی و یهودی و همچنین رؤسای جوامع مختلف مسیحی و رئیس شورای ملی کلیساها آن را امضا کرده‌اند. در این بیانیه با ابراز نگرانی در خصوص برخی گزارش‌ها درباره مذاکرات وین برای بازگشت به برجام آمده است: «ما قویاً از دولت بایدن می‌خواهیم که بر سر میز مذاکره بماند و برای صلح شجاعانه عمل کند.» در این بیانیه خطاب به بایدن و دولتش آمده است: «پیشرفت مستلزم مذاکره و مصالحه است، نه تهدید و ارعاب.»

اخبار کوتاه

■ حمایت لاوروف از چارچوب ٣+٣ با حضور ایران

وزیر خارجه روسیه گفت که کشورش از فرمت ٣+٣ متشکل از ارمنستان، آذربایجان، گرجستان و کشورهای همسایه یعنی روسیه، ترکیه و ایران پشتیبانی می‌کند. سرگئی لاوروف دیروز در نشست خبری مشترک با جیحون بایراموف گفت: «روسیه از فرمت ٣+٣ متشکل از ارمنستان، آذربایجان و گرجستان و کشورهای همسایه یعنی روسیه، ترکیه و ایران پشتیبانی می‌کند.» رئیس دستگاه دیپلماسی روسیه تأکید کرد: «ارمنستان و جمهوری آذربایجان در حال بررسی تاریخ‌هایی برای دیدار دوجانبه آتی در مسکو در مورد تعیین حدود مرز بین خود هستند.»

■ اولین پرواز رسمی هواپیمایی امارات از دوبی به تل‌آویو

شرکت هواپیمایی امارات پنج‌شنبه شب اعلام کرد که نخستین پرواز این شرکت از مقصد دوبی به فرودگاه بن‌گوریون در تل‌آویو انجام شد. به گزارش روسیا الیوم، شرکت هواپیمایی امارات پنج‌شنبه شب با انتشار بیانیه‌ای کوتاه در توئیتر نوشت: «ما به مقصد جدید خود، تل‌آویو رسیدیم.» محمد آل خاجه، سفیر امارات در اراضی اشغالی در توئیتی از انجام این پرواز استقبال کرد. وی نوشت: «ما اکنون در پرواز افتتاحی امارات از مبدأ دوبی به تل‌آویو هستیم. امیدواریم که این مسیر هوایی جدید، فرصت جدیدی را برای مردم ما ایجاد و روابط میان دو طرف را تقویت کند.»

■ میقاتی مأمور تشکیل دولت لبنان شد

رئیس‌جمهور لبنان، نجیب میقاتی را پس از کسب ۵۴ رأی نمایندگان پارلمان این کشور مأمور تشکیل دولت لبنان کرد. به گزارش رسانه‌های لبنانی، میشل عون پس از مشورت با نبیه بری، رئیس مجلس، نجیب میقاتی را برای ابلاغ مأموریت تشکیل کابینه لبنان به کاخ بعبدا فراخواند. در پایان مشورت‌های پارلمانی نجیب میقاتی ۵۴ رأی از ١٢٨ رأی نمایندگان پارلمان و نواف سلام دومین نامزد این پست ٢۶ رأی کسب کرد.

■ امریکا یک زندانی گوانتانامو را تحویل طالبان داد

سخنگوی طالبان از اقدام امریکا در آزادی یک زندانی تبعه افغانستان پس از ١۵ سال زندانی بودن در گوانتانامو خبر داد. به گزارش فارس، ذبیح‌الله مجاهد اعلام کرد که امریکا یک تبعه افغانستانی به نام اسدالله هارون را از زندان گوانتانامو آزاد کرده است. مجاهد در توئیتی نوشت: «هارون یکی از دو شهروند افغانستان است که در زندان گوانتانامو زندانی بود و پس از تعامل و گفت‌وگوی طالبان با امریکا، آزاد شده است.» به گفته مجاهد، دولت قطر زمینه این تعامل را فراهم کرده است. وی تأکید کرده است که تلاش‌ها برای آزادی سایر زندانیان افغان که در خارج از کشور زندانی هستند، ادامه دارد.